

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД - ИСПЕРИХ

На трети юли през 2019 година,
в публично заседание, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Димитринка КУПРИНДЖИЙСКА

Секретар: Наталия Тодорова,
Прокурор:

като разгледа докладваното от съдията гр.дело № 55 по описа за 2019 година и за да се произнесе
взе предвид следното:

Производството е с правно основание чл.422 от ГПК.

Производството е образувано по постъпила искова молба на "П К Б" ЕООД ЕИК-, адрес:
гр.С, бул. „Б" №, бл., вх., чрез пълномощник Р.И.И. – юрисконсулт, против С.С.М., ЕГН-
*****, адрес: ***, като моли съда да постанови решение, с което да приеме за установено,
че ответникът има парично задължение към дружеството в размер на 1284.27 (хиляда двеста
осемдесет и четири лв. и 27ст.) лева – главница по Договор за потребителски кредит №
3024748484 от 21.10.2017г., законната лихва върху главницата от датата на подаване на
заявлението – 27.07.2018г. до окончателното изплащане на вземането.

Твърди, че с ответникът е сключен процесния Договор за потребителски кредит за сумата
от 500.00 лева, като дружеството е предоставило сумата по кредита на длъжника, който от своя
страна се задължил да го ползва и върне съгласно условията на сключения договор, като заплати
сума в размер на 741.84 лева. Освен това длъжникът бил закупили пакет за допълнителни услуги
в размер на 600.24лв. По този начин общото задължение по договора възлизало на сумата от
1342.08лв., което следвало да бъде върнато на 24 месечни погасителни вноски на всяко 26-то
число от месеца, като месечната вноска била в размер на 55.92лв. Длъжникът не изпълнявал
задълженията си, като бил направил само една пълна погасителна вноска и една непълна,
последната от които на 27.12.2017г. Съгласно т.12.3 от Общите условия към договора, когато
длъжникът просрочи една месечна вноска с повече от 30 дни, настъпва автоматично
прекратяване на договора и обявяване на неговата предсрочна изискуемост, без да е необходимо
кредиторът да изпраща на длъжника уведомление, покана, предизвестие или други. На
13.03.2018г. договорът бил прекратен автоматично и е обявена неговата предсрочна изискуемост,
като на същата дата е изпратил уведомление за това до длъжника, с което го уведомява, че
договора е прекратен и е обявена неговата предсрочна изискуемост.

Тъй като не последвало плащане по остатъка, ищцовото дружество предприело постъпки
и по реда на чл.410 от ГПК се снабдило със Заповед за изпълнение на парично задължение за
същото вземане по ч.гр.д.№ 578/2018г. по описа на РС - И. Поради депозирано в срок възражение
от длъжника и след указания на съда, ищецът депозирал в срок настоящия иск за установяване на
вземането си.

Претендира за разноските по настоящото дело.

В съдебно заседание ищецът, редовно призован, не изпраща представител.

В срока за писмен отговор на исковата молба по реда на чл.131 от ГПК, ответникът не
депозира такъв, не заявява становище по исковете, не прави възражения, нито доказателствени
искания.

В съдебно заседание ответникът не се явява, въпреки, че е редовно призован.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства, приема за установено от
фактическа страна следното: На 21.10.2017 г. между "ПК Б" ЕООД и С.С.М. е сключен договор
за потребителски кредит №, по силата на който дружеството предоставило на ответника заем при
следните параметри: главница – 500 лева; срок на погасяване – 24 месеца; размер на вноската
30.911 лева; ГПР – 49. 89%; годишен лихвен процент – 41. 17%; лихвен процент на ден – 0. 11%;
общо задължение по кредита: 741.84 лева. Кредитополучателят закупил пакет допълнителни
услуги: 600.24 лева – възнаграждение за закупения пакет, който следвало да погаси на равни
месечни вноски, всяка в размер на 25.01 лева. В контракта е отразено, че общото задължение по
кредита и пакета от допълнителни услуги възлиза на 1342.08 лева, а на месечната вноска – 55.92
лева; падеж на вноската – 26-ти ден от месеца.

Приложени са декларации, от които е видно, че кредитополучателят е запознат и е приел общите условия към договора; получил е информация и разяснения във връзка с клаузите му, за да прецени доколко предлагания кредит съответства на възможностите му и финансовото му състояние.

Ангажирани са писмени доказателства (извлечение от банкова сметка ***), с което се установява, че ищцовото дружество е изпълнило задълженията си произтичащи от договор за кредит № 3024748484, като предоставило на ответника уговорената сума – 500 лева, по нейна банкова сметка.

***.12.2017г. в размер на 55.92 лева, след което е прекратил плащанията. Позовавайки се на разпоредбите на ОУ, кредиторът е прекратил Договора едностранно на 13.03.2018г., като на 30.03.2018г. е изпратил и уведомително писмо на длъжника, с което го е уведомил, че договора е прекратен и е обявена предсрочната му изискуемост. По делото липсват данни ответникът да е получавал това уведомително писмо преди подаването на исковата молба.

С оглед установяване претенцията по размер е възложена и приета неоспорена от страните съдебно – счетоводна експертиза, чието заключение съдът цени като пълно, точно и ясно. След проверка на приетите по делото писмени доказателства и справка в счетоводството на ищцовото дружество, вещото лице констатирало, че по договор № 3024748484/21.10.2017 г. "П К Б" ЕООД е предоставило на С.М. кредит в размер на 500 лева, преведени по лична сметка на ответника. Съобразно погасителния план, кредитополучателят извършил плащане в общ размер 68.80 лева, от които 10 лв. начислени такси по тарифа, а с останалите погасила първата вноска и част от втората вноска от договора и пакета допълнителни услуги. Експертът е изчислил остатъка от дълга – 1284.27 лева, разбити по пера, както следва: 486.24 лева – главница по кредита; 222.80 лева – договорна лихва за периода 26.12.2017 г. – 26.10.2019 г.; 575.23 лева – по пакета допълнителни услуги за периода 26.12.2017 г. – 26.10.2019 г.

Въз основа на заявление, депозирано от "П К Б" ЕООД, в ИРС е образувано ЧГД № 578/2018 г. и издадена заповед от 27.07.2018 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК срещу С.М. за сумите: 1314.27 лева – главница по договор за потребителски кредит № 3024748484/23.10.2017 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 27.07.2018 г. до окончателното ѝ изплащане; 30 лева – такси по Тарифа за извънсъдебно събиране на вземането, начислени за периода 27.11.2017 г. – 13.03.2018 г.; 4.29 лева – лихва за забава за периода 27.11.2017 г. – 13.03.2018 г.; 26.37 лева – заплатена държавна такса и 130 лева – юрисконсултско възнаграждение.

Заповедта е връчена на длъжника при условията на чл. 47, ал. 5 ГПК, с оглед което заповедният съд указал на заявителя (ищец в настоящото производство) възможността да предяви иск за установяване на вземането си.

В производството по делото ищцовото дружество е направило съдебни разноси в размер на 201.37 лева: дължима ДТ при подаване на заявлението по ч.гр.д.578/2018г. в размер на 26.37лв. и при завеждане на иска – 25.00лв., 130.00 лева – юрисконсултско възнаграждение по ч.гр.д.№ 578/2018г.

Ответникът не е сторил разноси в настоящото производство.

Въз основа на така изложеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи: Предявеният иск за установяване на парично вземане е допустим и намира правното си основание в разпоредбата на чл.422 от ГПК. Същият е предявен в срока по чл.415, ал.1 от ГПК в спазване указанието на РС-гр.Исперих по ч.гр.д.№ 578/2018г. по описа на съда, дадено към заявителя и ищец в настоящото производство. При условията на чл.422, ал.1 от ГПК искът се смята предявен от момента на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК – 27.07.2018г.

Разгледан по същество – искът е частично основателен.

В производството по иск с правно основание чл. 422 ГПК ищецът следва да докаже наличие на спорното право, а ответника - фактите, които изключват, унищожават или погасяват вземането, предмет на заповедта за изпълнение.

"П КБ" ЕООД основава претенцията си на договор за потребителски кредит № 3024748484, сключен на 27.10.2017 г., по силата на който дружеството предоставило на С.М. в заем 500 лева със срок на погасяване – 24 месеца, при конкретизирани в контракта условия. Установено бе, че ответникът е извършил плащания в общ размер 59.70 лева.

Не са ангажирани доказателства, обуславящи извод, че кредитополучателят е погасил остатъка от кредита и не се навеждат твърдения в тази насока. Ищецът се позовава на предсрочна изискуемост на вземането си, поради изпадане в забава на кредитополучателя. Съгласно

разпоредбата на т. 12.3 от ОУ към договора „в случай, че кредитополучателят просрочи една месечна вноска с повече от 30 календарни дни, настъпва автоматично прекратяване на договора и обявяване на неговата предсрочна изискуемост, без да е необходимо кредиторът да изпраща на кредитополучателя уведомление, покана, предизвестие или други“. Съгласно трайната и задължителна практика обаче, тази договорка не поражда действие, ако кредитополучателят изрично не е заявила, че упражнява правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем, което волеизявление да е достигнало до длъжника – кредитополучател преди подаване на заявлението по чл. 417 ГПК (**Тълкувателно решение 4/2013 от 18.06.2014г. на ОСГТК на ВКС по т.д. № 4/2013г.**). В случая ищецът, на когото е и главната тежест на доказване по настоящото производство, не е представил доказателства, че е уведомил длъжника за своето волеизявление, с което е направил кредита предсрочно изискуем. За приложеното по делото уведомително писмо от 30.03.2018г. (л.42) не са представени доказателства, че е достигнало до знанието на кредитополучателя. При това положение, съгласно цитираното тълкувателно решение, ако фактите, относими към настъпване и обявяване на предсрочната изискуемост, не са се осъществили преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, вземането не е изискуемо в заявения размер и не е възникнало на предявеното основание.

Същевременно съгласно **Тълкувателно решение 8/2017 от 02.04.2019г. на ОСГТК на ВКС по т.д. № 8/2017г.** дори когато в производството не бъде доказано, че претендираното вземане е изцяло изискуемо поради предявената предсрочна изискуемост, то не може изцяло да се отрече съществуването на вземането и да бъде отхвърлен изцяло искът при безспорно установено неизпълнение на същото това вземане по отношение на вече падежираните вноски. Съдът е длъжен при постановяване на решението си да вземе предвид и фактите, настъпили след предявяване на иска, които са от значение за спорното право (чл. 235 ал. 3 ГПК), като искът може да бъде уважен за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на присъдено нещо – датата на приключване на съдебното дирене. В настоящия случай следва да се вземе предвид две обстоятелства. Първото е, че на 03.07.2019г.(датата на последното съдебно заседание, когато е приключило съдебното дирене) е настъпил падежа на общо 20 погасителни вноски по приложения погасителен план към процесния договор за кредит (л.38), последната от които е на 26.06.2019г., т.е. тези вноски – от 26.11.2017г. до 26.06.2019г. вкл. са падежирали и са станали изскуеми. Второто обстоятелство е, че след подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, която дата се счита и за дата на подаване на исковата молба, не е извършено плащане по кредита, съгласно заключението на вещото лице по ССЧЕ.

Предвид изложеното следва искът за главница да бъде уважен частично в размер на 585.40лв., като от първоначално претендираните 709.04лв. (486.24лв. - главница и 222.80лв. – договорна лихва – съгласно заключението на вещото лице) бъдат приспаднати 4 погасителни вноски, считано от 26.07.2019г. до 26.10.2019г., вкл., в общ размер на 123.64лв., тъй като за тях все още не е настъпил падежа към датата на формиране на силата на присъдено нещо.

Съдът счита за неоснователен искът за признаване установено дължимостта на сумата 575.23 лева, съставляваща възнаграждение по пакет допълнителни услуги, по следните съображения:

Константна е практиката на Съда на ЕС (дело № С-472/11), според която съдилищата на държавите- членки са длъжни да следят служебно за наличието на неравноправни клаузи в потребителските договори. В този смисъл е и чл. 24 от ЗПК, която разпоредба, във връзка с неравноправните клаузи в договорите за потребителски кредит, препраща към чл. 143 - 148 от ЗЗП. Съдът е длъжен да следи служебно и за наличието на клаузи, които противоречат на императивни разпоредби на закона или го заобикалят и в този смисъл се явяват нищожни – чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 от ЗЗД.

В споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги по процесния договор са описани следните възможности, които клиентът – кредитополучател би могъл да ползва и за които е предвидено възнаграждение в размер 600.24 лева:

- приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит;
- възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски;
- възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски;
- възможност за смяна датата на падежа;
- улеснена процедура за предлагане на допълнителни парични средства.

Налице е противоречие с разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, доколкото включените в пакета услуги на практика са действия обслужващи усвояването и управлението на кредита и не би могло да се приеме, че се касае за допълнителни услуги. Допълнителните услуги по смисъла

на чл. 10а, ал. 1 ЗПК са такива, които нямат пряко отношение към насрещните задължения на страните по договора. В настоящия случай, посочените в споразумението допълнителни услуги по своята същност са такива, които касаят изпълнение на задълженията на потребителя по договора, а за кредитора – действия, свързани с усвояване на кредита.

Касае се за клаузи, определящи задължение за плащане на определена сума за включен пакет от допълнителни услуги, които са нищожни, тъй като заобикалят закона, като въвеждат допълнителни разходи, недопустими по действащото законодателство и надхвърлящи значително допустимите разходи по кредита, определени в чл. 19, ал. 4 ЗПК. В разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от ЗПК законодателят е приел за нищожни клаузи от договор за потребителски кредит, имащи за цел или резултат заобикаляне изискванията на закона.

Следва да се отбележи, че в процесния договор, за различните видове допълнителни услуги е определено общо възнаграждение, което е в противоречие с императивното правило на чл. 10а, ал. 4 ЗПК. Наред с това възнаграждението е дължимо от кредитополучателя само за възможността за предоставяне на изброените услуги, т. е. без значение е дали някоя от тези услуги ще бъде използвана по време на действието на сключения между страните договор. Принципите на добросъвестност и справедливост при договаряне изискват потребителят да заплати такса за реално ползване на определена услуга, а не хипотетично ползване на такава.

Не може да се игнорира и факта, че с оглед част от изброените допълнителни услуги, на практика се въвежда задължение за потребителя да заплати за нещо, което страната има по силата на закона, като правото да инициира - предоговаряне срока на падежа на договора или плащане на вноските; свободата да се договаря отлагане на една или повече погасителни вноски, което води до значителна неравнопоставеност на страните в облигационното правоотношение, тъй като едната страна – потребителят заплаща правото да договаря с другата страна – кредитора, за изменение параметрите на сключения договор.

Предвид изложеното, съдът намира за недействителна уговорката за закупен пакет допълнителни услуги в размер на 600.24 лева.

Следователно, претенцията като доказана следва да бъде уважена в размер на 585.40 лева, а в останалата част, до първоначално претендираните 1284.27лв. – отхвърлена, като неоснователна.

Съгласно т. 12 от ТР № 4/18.06.2014 г. по ТД № 4/2013 г. на ОСГТК, съдът който разглежда установителния иск, следва да се произнесе за дължимостта на разноските, направени и в заповедното производство, като разпредели отговорността за разноските, както в исковото, така и в заповедното производство. С оглед този изход на делото, на основание чл. 78, ал.1, ответникът дължи на ищеца направените по делото разноски както в хода на ч.гр.д. № 578/2018г. по описа на РС – Исперих, така и в настоящото производство, съразмерно на уважената част от иска, а именно – 91.79лв.

Воден от изложените съображения, съдът

Р Е Ш И :

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, на основание чл.422 от ГПК, по отношение на ответника С.С.М., ЕГН-*****, адрес: ***, че съществува вземане в полза на ищеца “П К Б” ЕООД ЕИК-, адрес: гр.С, бул. „Б” № , бл. , вх. срещу ответника, в общ размер на **585.40/петстотин осемдесет и пет лв. и 40ст./ лева**, представляващи неизплатено парично задължение по Договор за потребителски кредит № от 21.10.2017г., ведно със *законната лихва* от датата на подаване на заявлението в съда – 27.07.2018г. до окончателното изплащане на вземането, като ОТХВЪРЛЯ иска за сумата над 585.40лв., до първоначално претендирания размер от 1284.27 лева

ОСЪЖДА, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, С.С.М., ЕГН-*****, **ДА ЗАПЛАТИ** на “П К Б” ЕООД ЕИК-, гр.С, *сумата от 91.79 /деветдесет и един лв. и 79ст/ лева* – направени разноски в настоящото производство и по ч.гр.д.№ 578/2018г. по описа на РС – И, съразмерно на уважената част от иска.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Разградски окръжен съд в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

След влизане в сила на съдебното решение, препис от него да се приложи по ч.гр.д.№ 587/2018г. на РС-гр.И с оглед на правните последици по чл.416 от ГПК.

РАЙОНЕН СЪДИЯ: